

OLIMPIADA 57

Cel care însăilă aceste rânduri socotește (de multișor) că olimpiadele de matematică sunt evenimente majore, pline de semnificații pentru multă lume: pentru tinerii eroi care își încearcă puterile în munci mai relevante decât cele ale lui Hercules, pentru (veșnic tinerii) care șlefuiesc cu migală subiecte sau evaluează redactări, pentru inimoșii care asigură detalii organizatorice, pentru sponsorii care au avut înțelepciune să plaseze bine bănuți trebuitori. Lista de mai sus a fost nevoită să sară peste forțe care pregătesc bune prestații ale elevilor în școală și acasă: profesori (în general) care respectă eforturi, profesori de matematică aprinzători de scântei, părinți care veghează iubitori, editori care adună strădanii trecute spre a fi de folos celor care urmează.

Să mai spunem că apelativul de olimpiadă s-a conturat prin anii '50, mai ales prin strădanii ale neasemuitului **Grigore C. Moisil**. (În 2006 s-a evocat în lumea largă centenarul nașterii sale.) Exista buna experiență a concursurilor gazetei matematiche cu suflet, inimă și minte donate de **Gheorghe Țițeica**. Dar a existat și vânt potrivit dinspre răsărit care ar fi preferat un nume de spartakiadă. Instituția care a asigurat geneza acestor olimpiade a fost *Societatea de Științe Matematice și Fizice*.

Este benefic să ne minunăm de vigoarea cu care au crescut și s-au maturizat olimpiadele. Erau 50, apoi o sută, apoi două de finaliști; acum ar veni (eventual pe cheltuială proprie) cam 10 mii de finaliști; spre a preveni auto-sufocări s-a conturat prin anul 2000 algoritmul prin care să nu se treacă de 600 de participanți.

Buna experiență a olimpiadelor naționale a îndreptățit România să inițieze *Olimpiade Internaționale*, apoi *Olimpiade Balcanice*. Acum finala națională nu mai apare ca ultim scop; urmează îndată prime baraje, calificări la loturi (de seniori și de juniori), alte baraje, calificări în echipe naționale, variate întreceri internaționale.

Dulcele Târg al Ieșilor se întâlnește cu Olimpiada Națională de Matematică în 1975. (A fost atunci creditat la treabă și semnatarul acestor rânduri.) Au mai existat cereri de reîntâlnire; ce susțineau unii, boicotau alții. Iașul se afirmase prin anii '90, în special prin trio-ul de elevi *Turinici – Gheba – Bîrsan*, iar prin '99 prin multiplu campion *Marius Beceanu*. Dintre vechi olimpici (dar nu numai) fuseseră invitați la Comisia Națională distinși profesori ieșeni. Există o familie olimpică ieșeană; cităm aici doar pe ultimul: campionul *Pachi*. Loturi naționale se pregătiseră în Bucium. Intraseră în calendar național și Tabere organizate de ieșeni. Se aprobase și se desfășurase cu succes Concursul Național "Al. Myller". Factori diriguitori susținuseră Olimpiada Națională de Matematică la Iași în 2005. A fost aprobare, dar s-a acordat prioritate Olimpiadei Balcanice; se știa că Olimpiada Națională din 2006 va fi la Iași.

A fost și a ieșit bine. Climatul intelectual al Iașului a constituit un fond favorabil. Profesori dotați și inimoși au contribuit cu capacitate și dăruire. Colegiile Negruzzi și Național au colaborat excelent ca gazde. Facultatea de matematică a asigurat gir academic; președinte de onoare a fost academicianul **Radu Miron**. Au fost creditați ca propunători sau evaluatori cam 15 profesori ieșeni. A funcționat impecabil un secretariat ce a însumat cam 30 de profesori destoinici. Elevii ieșeni au materializat ceva din avantajul terenului, cifra pentru olimpiada națională crescând de la 16 la 20. Încă nu putem face un bilanț al comportărilor internaționale, dar suntem optimiști.

Prof. dr. Dan BRÂNZEI